

Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání Lesní mateřské školy ŽIJEM LESEM

LES JE NÁŠ PŘÍTEL

Název:	Lesní mateřská škola Žijem lesem
Typ právnické osoby:	Školská právnická osoba
IČO	14136155
Sídlo:	Angela Kančeva 2518, Tábor, 390 02
Zázemí školky:	Větrovy 112, Tábor
E-mail / tel. :	jana@zijemlesem.cz / 721 643 784
Zřizovatel:	Lesní klub a škola Žijem lesem, z.ú.
Ředitelka:	Bc. Jana Navrátilová
Zpracovala:	Bc. Jana Navrátilová
Směrnice nabývá účinnosti dne:	1.9.2022
Směrnice číslo:	2022/06

Webové stránky: www.zijemlesem.cz

Ředitelka LMŠ Žijem lesem: Bc. Jana Navrátilová

Zástupce ředitele: Bc. Eliška Fialová

Pedagogové: Bc. Jana Navrátilová, Bc. Eliška Fialová, Iva Štěpánová, Bc. Lenka Křemenová

Asistent pedagoga: Bc. Kateřina Eremiášová

Nepedagogičtí pracovníci: Bc. Karolína Kubišová, Zuzana Šimotová

Provozní doba: pracovní den 8:00 - 16:30

Zpracovatel školního vzdělávacího programu: Kolektiv LMŠ Žijem lesem 25.8.2022

Školní vzdělávací program schválili zaměstnanci 29.8.2022 od tohoto dne je tento dokument v platnosti. Školní vzdělávací program je vypracován na základě Rámcového programu pro předškolní vzdělávání a dalších metodických zdrojů.

V Táboře, dne 29.8.2023

Vypracoval kolektiv LMŠ Žijem lesem, schváleno na pedagogické radě 29.8.22 a poradě všech zaměstnanců 29.8.2022.

Aktualizace: 2.ledna 2023

Obsah:

- 1. Identifikační údaje o škole**
- 2. Obecná charakteristika školy**
Charakteristika vzdělávacího programu
- 3. Podmínky vzdělávání**
 - 3.1 Věcné podmínky**
 - 3.2 Životospráva**
 - 3.3 Psychosociální podmínky**
 - 3.4 Denní rytmus v LMŠ**
 - 3.5 Stravování**
- 4. Řízení a organizace LMŠ**
 - 4.1 Personální a pedagogické zajištění**
 - 4.2 Role rodičů**
- 5. Organizace vzdělávání**
 - 5.1 Řád a pravidla**
 - 5.2 Organizace dne**
- 6. Charakteristika vzdělávacího programu**
 - 6.1 Zaměření vzdělávacího programu**
 - 6.2 Vzdělávací obsah**
 - 6.3 Metody a formy vzdělávání**
 - 6.4. Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami**
 - 6.5 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných**
 - 6.6 Podmínky pro vzdělávání dětí od 2 do 3 let**
- 7. Evaluační systém**
 - 7.1 Evaluace dětí**
 - 7.2 Evaluace pedagogů**
 - 7.3 Evaluace vzdělávacího procesu**
- 8. Akce pro veřejnost**
Přílohy

1. Identifikační údaje o škole

- Název: Lesní mateřská škola Žijem lesem
- Sídlo: Angela Kančeva 2518, Tábor, 390 02
- Zázemí LMŠ: Větrovy 112, Tábor
- Forma: školská právnická osoba
- Zřizovatel: Lesní klub a škola Žijem lesem, z.ú.
- Ředitelka: Bc. Jana Navrátilová
- Zpracovatel programu: Bc. Jana Navrátilová a kolektiv zaměstnanců LMŠ Žijem lesem
- Platnost od 1.9.2022 do 31.8.2023

2. Obecná charakteristika LMŠ

- LMŠ Žijem lesem navazuje na provoz Lesního klubu Žijem lesem, který provozuje zřizovatel Lesní klub a škola Žijem lesem, z.ú. už od roku 2014. Činnost školy je založena na myšlence, že vzdělávat lze kvalitně celoročně i venku, v kontaktu s přírodou a s důrazem na udržitelný rozvoj. Vychází zejména z filosofie lesních mateřských škol. Možnost celoročního pobytu venku je vnímána jako zásadní vzdělávací nástroj pro předškolní vzdělávání dětí.
- Na pronajatém pozemku je vybudovaný slaměnohliněný domek, který tvoří zázemí LMŠ. Dále maringotka určená k odpočinku dětí.
- LMŠ je jednotřídní s maximální kapacitou 16 dětí.
- Kryté zázemí je vybaveno izolací, dostatečným množstvím oken a kamny, aby byl v zimních měsících a době, kdy je nepříznivé počasí, zajištěn dostatek tepla a světla, stoly a židlemi určenými pro řízenou práci a stolování, nábytkem a policemi pro skladování didaktických pomůcek.
- Přístup k zázemí LMŠ je z parkoviště nad pozemkem LMŠ.
- LMŠ se nachází v klidném prostředí v těsné blízkosti lesa, luk a polí, nedaleko ZOO Větrovy, v dostupné vzdálenosti od městské hromadné dopravy (cca 1km).
- Na pozemku mají děti a pedagogové/chůvy možnost využívat k výchovně vzdělávací činnosti užitkové záhony pro pěstování bylinek a raných plodin, ovocné stromy. Dále mají děti k dispozici pískoviště, vrbový tunel, domečky.
- Na pozemku se nachází 3 venkovní separační wc. Hygienické zázemí v podobě umyvadla, termobarelů, mýdla a papírových utěrek se nachází u wc a dále u studny, kde je využíváno na mytí rukou před jídlem. V zimních měsících je hygienické zázemí v podobě umyvadla a tekoucí vody zajištěno v krytém zázemí.
- Na pozemku LMŠ se nachází králíkárna.
- O pozemek se stará správce a pronajímatel pozemku za příležitostné pomoci dětí, pedagogů a rodičů, formou dobrovolnické práce.
- Několik základních myšlenek LMŠ:
 - posilování kontaktu dětí s přírodou, maximální možný pobyt v přírodě (za každého počasí), inspirace přírodou a jejími cykly v pedagogické práci s dětmi,
 - ekologické zaměření, důraz na trvalou udržitelnost a minimální dopad na životní prostředí,
 - alternativní pedagogické přístupy,
 - malá skupinka dětí, více pedagogů – individuální a partnerský přístup k dětem,
 - komunitní fungování.

3. Podmínky předškolního vzdělávání

3.1 Věcné podmínky

- LMŠ provozuje svou činnost na pronajatém pozemku v obci Větrovy - Tábor. LMŠ je ve velmi dobré dosažitelné vzdálenosti od města, a to i za použití městské autobusové dopravy či pěšky. Pozemek se nachází v těsné blízkosti lesa – 0 m.
- Zázemí tvoří slaměnohliněný domek o jedné místnosti (vnitřní prostor 35m) a maringotka (15m²). Domek slouží jako zázemí v případě nepřízně počasí a v zimě i pro konzumaci obědů, a je k tomu plně vybaven (stolky, židličky, jídelní nádobí apod.). Maringotka je odpočinková místnost s matracemi na spaní. V domku se nachází veškeré materiální vybavení důležité pro provoz školy i náhradní věci dětí. V domku je zavedena elektřina. V zimě je zázemí vytápěno kamny, ve kterých se topí dřevem. Voda se do domku donáší pitná z vodovodního řádu. S vodou se hospodaří šetrně a děti jsou vedeny k respektu k její hodnotě.
- Součástí je i rozlehlá zahrada s přírodními prvky, která byla vybudována komunitně v rámci brigád s rodiči. Jsou zde vrbové domečky a tunely, velké pískoviště, tunel s kopcem. K dispozici je na pozemku i otevřené ohniště.
- Další část pozemku tvoří užitková zahrada: velký kompost, záhonky na ovoce, zeleninu a bylinky. Na zahradě se též nachází výběh pro králíky.
- Na pozemku se nachází i kompostovací toalety.
- Zázemí i areál se neustále dovybavuje a upravuje v rámci společných brigád s rodiči a dětmi. S rodiči se budovalo veškeré zázemí i vybavení zahrady. Rodiče se podílí i na běžné údržbě pozemku a domku. Zapojují se například i do příprav na zimu, jako je příprava dřeva na topení.
- Sousedící les je převážně smíšený, s řadou roklinek a velkých terénních nerovností. Nachází se v něm dva potoky, menší a větší. Velký potok je velmi rozmanitý, tvoří ho nespočet ramen, místy se rozlévá doširoka, tvoří mokřady a především je významným biotopem, kde hnízdí mnoho ptáků. Do lesa si pedagogové/chůvy nosí pomůcky ve velkém batohu, který obsahuje vše potřebné pro vzdělávání i bezpečí dětí. Obsah batohu pedagog/chův: kontakty na rodiče a nezbytná důležitá čísla (IZS, ředitelka, hlavní pedagog), lékárnička, náhradní oblečení pro děti ve dvou velikostech, kapesníky, toaletní papír, lopatka, nůž, provaz, vlhčené ubrousky. V případě svačiny v lese, průvodci nesou i barel s vodou na mytí rukou a další hygienické pomůcky. Batohy si pedagogové/chůvy doplňují o aktuální potřebné výukové pomůcky.

3.2 Živospráva

- Děti mají celý den možnost volného pohybu na čerstvém vzduchu.
- Děti mají pravidelný rytmus a řád respektující jejich individuální potřeby.
- LMŠ respektuje individuální potřebu spánku a odpočinku. Děti odpočívají při poslechu vyprávěné či čtené pohádky na karimatkách v domku či na matracích ve vlastním spacím pytli v prostorách maringotky u zpěvu ukolébavek a poslechu pohádek.
- Děti mají vlastní dopolední svačinu, vegetariánský oběd zajištěný externí formou a vlastní odpolední svačinu.
- Pitný režim je dostupný celý den.

- V souvislosti s epidemií Covid-19 se zaměstnanci a děti řídí závaznými organizačními pokyny k provozu LMŠ, které jsou průběžně aktualizovanými dle situace.

3.3 Psychosociální podmínky

- Prostředí LMŠ a její okolí blízke lesu přispívá k tomu, aby se v ní cítili dobře dospělí i děti.
- Spolupráce všech zaměstnanců na vytváření filosofie a programu LMŠ Žijem lesem, i rodičů na společných akcích - to vše napomáhá k tomu, aby se děti i dospělí cítili v prostředí mateřské školy spokojeně, jistě a bezpečně.
- Všechny děti v naší škole mají stejná práva a povinnosti. Jakékoliv projevy nerovností, podceňování a zesměšňování dětí jsou nepřípustné.
- S právy a osobní svobodou je nerozlučně spojena odpovědnost za vlastní činy a přijetí pravidel. Především v měsíci září, ale také v průběhu roku, jsou děti seznamovány s bezpečnostními pravidly pobytu v LMŠ Žijem lesem a pravidly chování.
- Děti si pravidla vytváří ve spolupráci s pedagogy/chůvami, pedagogové/chůvy dětem pomáhají pomocí návodných otázek vytvářet a objevovat společná pravidla pro společné spokojené a bezpečné soužití.
- Podporujeme děti nebát se samostatně pracovat a hlavně důvěřovat si - chyba neexistuje, je jen pokus, kterým se učíme, děti jsou podporovány v samostatných pokusech, je vyloučeno podporování nezdravé soutěživosti dětí, manipulování s dítětem či zbytečné organizování dětí z obavy o časové prostoje.
- Pedagogové/chůvy se snaží o vstřícnou, srozumitelnou a naslouchající komunikaci s dětmi, vyhýbají se udílení paušálních pochval či negativních slovních komentářů.
- Dále u dětí rozvíjíme citlivost pro vzájemnou toleranci, ohleduplnost, zdvořilost a vzájemnou podporu a pomoc - především vlastním příkladem, zařazováním aktivit, kdy tvoříme společně, dělíme se o společnou věc. Stejně tak ve vztazích mezi dospělými je vytvářena a podporována vzájemná důvěra, tolerance, ohleduplnost a zdvořilost, solidarita, vzájemná pomoc a podpora.
- Dospělí se chovají důvěryhodně a spolehlivě (autenticky).
- Každodenní pobyt dětí v přírodě je garantem zdravého utváření osobnosti dětí. Příroda dnes a denně přináší dětem smysluplnými impulsy. Děti mohou pracovat s různými materiály, které podněcují jejich tvořivost. Děti se učí přirozeným zákonitostem a souvislostem, které v nich rozvíjí pocit zodpovědnosti a sounáležitosti vůči všemu živému.
- Adaptace nově přichozích dětí probíhá postupně - účastí na slavnostech pořádaných LMŠ a na setkáních rodičů s dětmi před nástupem dítěte do LMŠ s ohledem na individuální potřeby každého dítěte. Průběh adaptace je vždy pečlivě konzultován s pedagogy/chůvami. Pedagogové/chůvy respektují potřeby dětí (obecně lidské, vývojové a individuální), reagují na ně a napomáhají v jejich uspokojování (jednají nenásilně, přirozeně a citlivě, snaží se o navození pohody, klidu, relaxace, apod.). Děti nejsou neúměrně zatěžovány či neurotizovány spěchem a chvatem ani nadměrnou náročností prováděných činností. Je uplatňován pedagogický styl s nabídkou, který počítá s aktivní spoluúčástí a samostatným rozhodováním dětí. Snažíme se, aby vzdělávací nabídka odpovídala mentalitě předškolního dítěte, byla dětem tematicky blízka, přiměřeně náročná a v co největší míře prakticky využitelná.

3.4 Denní rytmus v LMŠ

- 8:00 - 8:30 individuální příchod dětí do LMŠ, volná hra dětí na pozemku,
- 8:30 - 8:45 přivítání v kruhu (básnička Dobré ráno kamarádi + básničky, písničky k danému tématu), kalendář, počítání dětí,
- 8:45 – 9:00 zdravotní cvičení, pohybové aktivity,
- 9:00 – 9:30 svačina,
- 9:30 - 11:45 dopolední blok
 - pobyt v lese či na pozemku LMŠ, procházka po okolí
 - řízená činnost, volná hra
 - reflexe dopoledního bloku
- 11:45 – 12:15 příprava na oběd, oběd,
- 12:15 - 12:30 vyzvedávání dětí po obědě (po předchozí domluvě),
- 12:15 – 12:30 příprava na odpočinek dětí,
- 12:30 – 14:00 polední odpočinek, relaxace, předškolní příprava,
- 14:00 – 14:30 svačina,
- 14:30 – 16:30 odpolední kroužek, volná hra, práce na pozemku, odcházení dětí.

3.5 Stravování

- Rodiče v rámci dohody o individuálním stravování připravují dětem dopolední a odpolední svačiny, včetně pití, které si děti přinášejí v batůžku. V teplých měsících uchováváme odpolední svačiny v lednici. Svačiny by měly odpovídat zásadám zdravého životního stylu tzn. ovoce, zelenina, nejlépe celozrnné obilniny.
- Rodiče jsou při nástupu dítěte informováni o vhodném složení svačin.
- Obědy zajišťuje LMŠ dovozem od dodavatele, v rámci zásad zdravého stravování.
- V rámci vzdělávacího programu s dětmi vaříme a používáme vypěstovanou zeleninu ze záhonů.
- Děti učíme správným stravovacím návykům, vedeme je ke kultuře stolování a sebeobsluže.
- Děti do jídla zásadně nenutíme, pouze je ve vhodné míře vybídneme. Děti si zpravidla určí porci jídla samy tak, aby nedocházelo k nadbytečnému plýtvání jídla, vedeme je k tomu, že jídlo se zbytečně nevyhazuje a zároveň k tomu, aby si dítě dokázalo určit porci tak, aby nebylo přejedené ani hladové.
- Na dostatečný pitný režim dohlíží pedagogové/chůvy. V rámci programu v lese mají děti pít v batůžkách od rodičů. V zázemí je k dispozici čaj a pitná voda.

4. Řízení a organizace LMŠ

- Řízením školy je pověřena ředitelka LMŠ.
- Povinnosti, pravomoci a úkoly všech zaměstnanců jsou jasně vymezeny skrze jejich pracovní smlouvy a jednotlivé směrnice.
- Školní řád upravuje práva a povinnosti zúčastněných stran, Provozní řád upravuje pravidla fungování školy.
- Informační systém uvnitř i navenek LMŠ je realizován prostřednictvím emailů, webových a facebookových stránek. Velký důraz klademe na osobní komunikaci s rodiči - při předávání dětí a při individuálních pedagogických schůzkách s rodiči.
- Každý nový zaměstnanec je předem seznámen se všemi výše zmíněnými dokumenty.
- Vnitřní informační systém:
 - pravidelné schůzky zaměstnanců – pedagogické rady 1x za měsíc,
 - schůzky Rady ŠPO – min. 2x do roka,
 - individuální konzultace – kdykoliv,
 - vývěska,

- elektronická pošta - email (pravidelné týdenní informace + nepravidelné info),
- společná setkání s rodiči – rodičovské schůzky – ideálně 2*ročně,
- individuální schůzky – konzultace s pedagogy,
- webové stránky,
- facebooková stránka,
- facebooková stránka pro rodiče,
- Twigsee - aktuální týdenní fotografie,
- společné slavnosti LMŠ, brigády.

4.1 Personální a pedagogické zajištění

- S dětmi pracují každý den min. vždy 2 zaměstnanci, min. jeden vždy pedagog, druhý nepedagogický pracovník, rekvalifikovaná chůva, zdravotní sestra. Pedagog je přítomen v době od 8:00 do 16:30 Zpravidla jsou přítomni 3 pracovníci z nichž jeden je pedagog.
- Zaměstnanci LMŠ se řídí Etickým kodexem pedagoga LMŠ. Všichni naši pedagogové se průběžně dále vzdělávají, navštěvují kurzy zaměřené na pedagogickou činnost i na enviromentální vzdělávání.
- Kompetence jednotlivých zaměstnanců jsou dány jejich pracovní smlouvu a směrnicemi.
- Zaměstnanci jsou plně zapojeni do řízení a fungování LMŠ a tvůrčím způsobem se spolupodílejí na vytváření jejího ŠVP.
- Přehled personálního zajištění obsazení LMŠ Žijem lesem:
 - ředitelka – zajišťuje ekonomický a administrativní provoz, přímá pedagogická činnost, hospitace, evaluace vzdělávacích aktivit a rámce, evaluace pedagogů,
 - hl. pedagog – příprava a koordinace vzdělávacího rámce a pedagogické činnosti, přímá pedagogická činnost, evaluace vzdělávacích aktivit a rámce, evaluace dětí,
 - pedagog – příprava vzdělávacího rámce a tematických aktivit, přímá pedagogická činnost, evaluace činností, dětí,
 - chůva, asistent pedagoga, školní asistent – podílení se na přípravě vzdělávacího rámce a aktivit, podílení se na evaluaci vzdělávacího programu a dětí.

4.2 Role rodičů

- Ve vztahu k rodičům funguje LMŠ Žijem lesem komunitně a úzce s nimi spolupracuje.
- Rodiče mohou participovat na chodu. Pořádáme řadu akcí pro celé rodiny s cílem stmelit je dohromady.
- Rodiče vypomáhají při pravidelných i nárazových brigádách. Pomohli vybudovat zázemí, zahradu s přírodními prvky, záhonky i zázemí pro králíky.
- Rodiče se podílí na běžných činnostech jako jsou sekání trávy, příprava dříví na zimu, apod.
- Všechny brigády jsou dobrovolné a nesou se v přátelském a tvořivém duchu. Součástí brigád je i společně připravované jídlo a debatování o dalších možnostech "růstu", vylepšeníh a možných změn.
- Podporujeme aktivní účast rodičů na chodu organizace.
- Pro rodiče organizujeme také několik společenských akcí, na kterých se aktivně podílí, pomáhají s organizací, pohoštění, vypomáhají během provozu akce. Akce mají za úkol stmelit komunitu rodičů a dětí, za účelem společného aktivního směřování v rámci udržitelného rozvoje.

5. Organizace vzdělávání

- Denní řád je pružný – reaguje se na aktuální dění i na individuální potřeby dětí.
- Poměr spontánních a řízených činností je v denním programu vyvážený.

- Děti mají dostatek času i prostoru pro spontánní hru, aby ji mohly dokončit nebo v ní později pokračovat.
- Veškeré aktivity jsou organizovány tak, aby děti byly podněcovány k vlastní iniciativě a experimentování, aby se zapojovaly do organizace činností, pracovaly svým tempem.
- Jsou vytvářeny podmínky pro individuální, skupinové i frontální činnosti, děti mají možnost účastnit se společných činností v malých, středně velkých i velkých skupinách.
- Preferujeme zážitkové a situační učení.
- Je dostatečně dbáno na osobní soukromí dětí. Pokud to děti potřebují, mají možnost se neúčastnit společných činností.
- Plánování činností vychází z potřeb a zájmů dětí, vyhovuje individuálním vzdělávacím potřebám a možnostem dětí.

5.1 Řád a pravidla

- LMSŽ Žijem lesem má svůj program, rytmus a řád, který se odráží v každodenních aktivitách, v běhu týdne i koloběhu roku. Rytmus a řád naplňuje děti potřebným pocitem jistoty a bezpečí, které jsou pevnou základnou pro jejich další rozvoj.
- V LMSŽ Žijem lesem máme pevně daná pravidla, se kterými se seznamují při přihlášení děti i rodiče (pravidla jsou součástí Provozního řádu, který je vyvěšen na nástěnce v domku, na našich webových stránkách i FB tajné skupině).
- Pravidlům se věnujeme tak, aby je děti zvládly pochopit a co nejdříve se podle nich řídit, seznamují se s nimi především formou říkanek a opakování. Společně s dětmi si vysvětlujeme proč je dané pravidlo důležité.
- Při porušení pravidel pedagog/chůva přiměřeně reaguje, vysvětlí proč je nutné dané pravidlo dodržovat a pobídne děti k zamyšlení či diskusi na dané téma.

5.2 Organizace dne

- 8:00 příchod dětí
 - Děti se schází volně mezi 8:00 – 8:30, čas jim není nijak organizován a děti se věnují aktivitám dle svého zájmu na pozemku. Pedagog se věnuje přebírání dětí od zákonných zástupců, nepedagogický pracovník se ráno věnuje např. krmení a péči o zvířata, děti spontánně pomáhají.
- 8:30 - 9:00 ranní přivítání, zdravotní cvičení a pohybové aktivity
 - Ranní přivítání v kruhu - sejdeme se v kruhu, den začínáme uvítací básničkou. Dále se seznámíme s tím, co nás dnes čeká za téma, zopakujeme co jsme dělali v předchozích dnech a děti dostanou příležitost se vyjádřit k tomu, jak se aktuálně cítí. Součástí je i pásmo říkanek, písniček k danému tématu. Dále si řekneme, který je den, datum, měsíc, roční období, spočítáme kolik je dětí ve školce, zhodnotíme aktuální počasí.
Uvítací básnička:
Dobré ráno kamarádi, dobré ráno sluníčko, les tu máme všichni rádi, známe každé místečko. Prosím Slunko, posviť nám, na ty naše výpravy, prosím Země ukaž nám, všechny svoje poklady. Všichni už se těšíme, co dnes v lese zažijem, společně se radujem, že si dnešek užijem.
 - Každé ráno probíhá zdravotní cvičení, při kterém si děti protáhnou celé tělo, zahřejí se a osvojí si jednotlivé zdravotní cviky. Dále děti hrají pohybové hry provázané s daným tématem.
- 9:00 - 9:30 svačina

- Svačina je venku či uvnitř dle počasí. Pokud je uvnitř díky nepřízní počasí, děti se pak učí samy oblékat, starší pomáhají mladším. Při svačině venku mají děti k dispozici podsedačky, které je izolují od chladu. Každé dítě má svou svačinku a láhev s pitím. Děti jsou vedeny k samostatnosti, pokud potřebují pomoc mohou se obrátit na pedagoga/chůvu, kteří jsou vždy v průběhu svačin přítomni.
- 9:30 - 11:45 dopolední program
 - Dopolední program probíhá zpravidla v lese, jsou však dny, kdy trávíme dopoledne na pozemku (z důvodu daného tématu či jiné potřeby). Do lesa si pedagogové/chůvy nesou lékárnu, batohy vybavené tak, aby poskytli potřebnou péči dětem, včetně výukového materiálu. Před odchodem do lesa se s dětmi opakují vždy pravidla a říká se "otevírací" básnička:
Zdravíme tě lese dobrý den, ať nás tvůj Duch ochraňuje celý den. Hrát si tady spolu chcem, lézt na stromy i brouzdat se potokem. Společně objevovat lesní svět,
sledovat stopy i slyšet ptačí zpěv. Žádáme víly, skřítky i zvířátka, aby nám otevřela vrátka. S láskou a úctou vstupujeme, chovat se pěkně slibujeme.
 - pravidla:
 - Vidíme se, slyšíme se (nikdy děti neběží tak daleko, aby nevěděly, kde je pedagog/chůva).
 - V lese zbytečně nekřičíme.
 - Neodhazujeme odpadky, co si přineseme, to si odneseme.
 - Netrháme zbytečně rostliny, nelámeme větve a nekopeme do hub.
 - Na strom lezeme sami bez cizí pomoci (kdo umí vylézt je už dost šikovný a pravděpodobně bude umět i slézt, minimalizuje se riziko pádu) a max. do výšky pedagoga/chůvy.
 - Před šermováním s klacky se domluvíme dopředu s kamarádem, nikdy neutočíme zezadu, nemíříme na hlavu a na břicho.
 - Pokud někdo při hře řekne stop/dost, hra končí (opatření proti tomu, když dětem "přeroste" hra s kamarády přes únosnou mez).
 - Pokud pedagog/chůva někoho zavolá jménem, dotyčný se ozve zpět.
 - V lese pokračuje program v souladu s plánovaným tématem. Řízená aktivita je zařazena vhodně časově i místně, dětem se nechává čas, aby se předtím vyběhaly. K aktivitě jsou většinou přitáhnutí příkladem, kdy pedagog sám začne a ostatní se přidávají. Nikdo není nucen do žádné aktivity. Pokud je řízených aktivit více, rozkládají se postupně tak, aby měly děti mezi nimi prostor na svou hru, popř. vycházejí ze zájmu dětí nové aktivity. Dáváme přednost situačnímu učení a tak se mnohdy stává, že les a okolní prostředí samy nabídnou téma, které děti zaujme a tak se aktivity ubírají jiným směrem. Vždy je dětem v lese poskytnut čas na opravdovou volnou hru, kdy si samy hledají, co je zajímavé a co potřebují.
 - Pokud zůstáváme na pozemku, probíhá dopoledne stejným způsobem. Střídají se řízené aktivity související k danému tématu a rozvíjené kompetenci s volnou hrou dětí. Na pozemku mají děti k dispozici k volné hře veškerý venkovní prostor zahrady.
 - Reflexe dopoledního bloku začíná většinou tím, že si shrneme průběh dopoledne. Děti pak mají možnost vyjádřit své individuální prožitky, zážitky, zhodnotit průběh dopoledne. Děti vlastním příkladem a různými metodami motivujeme k tomu, aby se postupně naučily vyjadřovat své emoce, pocity a názory. Děti se postupně seznamují se svými emocemi a učí se říct svůj názor před kolektivem. Nikdo není nucen k tomu, aby se vyjádřil, děti jsou motivované přiměřeně s ohledem na svůj věk.

- 11:45 – 12:15 příprava na oběd, oběd
 - Před obědem si děti umyjí ruce, podle potřeby se převléknou.
 - Dle počasí se obědvá venku či uvnitř. Společné stolování je pro nás velmi důležitým okamžikem a společně stráveným momentem. Děti si samy určují velikost porce a jsou tak lépe motivované k jejímu sněžení. Nikoho nenutíme jíst něco, co nechce, nicméně měl by alespoň ochutnat. Před jídlem se společně chytíme za ruce a popřejeme si dobrou chuť: *Silou Země toto jídlo vyrostlo, teplem Slunce uzrálo, děkujeme Ti Země a Slunce, že Tě v tomto jídle přijímáme. Dobrou chuť.*
- 12:15 - 14:00 příprava na odpočinek, odpočinek, spánek, klidové činnosti, předškolní příprava
 - Následuje čas odpočinku, který trávíme dle počasí venku či uvnitř. V teplých měsících za sucha trávíme odpočinek v hamakách zavěšených v lese či na matracích umístěných ve stínu stromů. V chladných měsících děti odpočívají v domečku a maringotce. Děti se rozdělí na "spací" a "nespací" a pedagogové/chůvy se věnují skupinám zvlášť. Děti, které chodí po obědě spát, se přesunou do maringotky. Pedagog/chůva přečte dětem pohádku a vyčká, než děti usnou. Děti, které neusnou, se přesunou do domečku za ostatními dětmi. Děti v domečku si připraví své místo na odpočinek a při čtení nebo poslechu pohádky odpočívají. Po odpočinku mají děti možnost listovat si knihami nebo si vybrat z hraček, pomůcek, se kterými si mohou hrát. Pedagog se s předškolními dětmi věnuje předškolní přípravě. Do této přípravy se mohou zapojit všechny děti, které mají zájem. Předškoláci pracují u stolků či na koberci na svých plánovaných aktivitách. Dále se v tomto čase s dětmi věnujeme vyrábění, pracovním a výtvarným činnostem, dramatizaci. Vše vychází s aktuálního zájmu dětí.
- 14:00 - 16:30 odpolední program
 - Po klidových činnostech a odpočinku následuje odpolední svačina. Děti si poté mohou dodělat rozdělané tvoření. Následuje volná hra na pozemku či v lese za brankou. V tuto dobu se pedagogové/chůvy věnují péči o králíky, ale i záhonkům a péči o ně a děti se spontánně přidávají.
 - Probíhají další zájmové kroužky, např. angličtina.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

- V LMS tráví děti většinu dne v přírodě, která nabízí nekonečně mnoho podnětů. V lese, na louce, u potoka, na poli jsou děti v každodenním intenzivním kontaktu s přírodou, která je učí pochopit základní přírodní zákonitosti. Děti rozvíjejí důvěru v sebe sama i druhé, sebeúctu, zvědavost, radost ze života, radost z objevování, zodpovědnost, respekt k sobě i ostatním, komunikaci, zacházení s vědomím rizikem.
- Děti prožívají rytmus změn ročních období a přírodních jevů. Učí se hrou a smyslovými zážitky v souladu se svými aktuálními potřebami a stávají se samostatnějšími.
- Pobyť v přírodě má vliv na rozvoj smyslů, hrubé i jemné motoriky, tvůrčího myšlení a samozřejmě znalostí o přírodě a ekologii.
- Cílem je především utváření pozitivního vztahu k přírodě (rostlinám, zvířatům i lidem) i lepší tělesná odolnost (otuzilost, předcházení alergiím, apod.)

6.1 Zaměření vzdělávacího programu

- Vztah k přírodě a péče o ni se prolíná skrz všechny vzdělávací témata v roce, vychází z toho, že trávíme většinu dne venku – v lese či přilehlém okolí a zajímáme se o aktuální dění. Dáváme přednost situačnímu učení a reagujeme na aktuální podněty v přírodě, např. pokud najdeme v lese pohozený odpad, odneseme ho a povídáme si o tom, proč tam být nemá a jak ho zrecyklovat, čistíme potok, aby mohl protékat, apod. Děti mnohdy na daný podnět již reagují samy a spontánně. Ochrana přírody a smysl pro správnost je pro děti přirozená a my ji pouze podporujeme a rozšiřujeme tak, aby si děti uvědomovaly, že na Zemi máme omezené zdroje, které je potřeba chránit a respektovat tak, aby zbyly i pro další, co přijdou po nás. Pravidelné se pro nás staly akce s dětmi v rámci projektu Uklidíme Česko, kdy s dětmi uklízíme les a přilehlé okolí, na které zveme širokou veřejnost.
- S dětmi dále oslavujeme a prožíváme v průběhu roku české svátky a tradice, rozvíjíme u nich smysl pro kvalitu, který každý svátek přináší.
- V rámci environmentální výchovy se dopravujeme na společné akce především hromadnou dopravou.
- Při práci s dětmi se dává přednost práci s přírodními materiály – děti pracují s tím, co najdou v lese za pomoci různého náčiní i nožů (řízená práce s rizikem). Pracujeme se dřevem, kůrou, šiškami, trávou, rostlinami. Pracujeme s ovčí vlnou, ze které vyrábíme ozdoby a panenky. Kontakt s neprůmyslovým materiálem dětem nabízí nevšední smyslový prožitek, u kterého mohou zapojit svou fantazii a tvořivost.

6.2 Vzdělávací obsah

- Vzdělávací obsah LMŠ Žijem lesem je sestaven z integrovaných bloků a dalších vhodně doplňujících témat.
- Bloky jsou zařazovány průběžně během celého roku, a stejně jako další témata, mají převážně 2týdenní časovou dotaci.
- Integrované bloky:
 - Můj svět,
 - 4 roční období,
 - Slavnosti, svátky,
 - Já ve světě lidí.

6.2.1 Můj svět

- Děti se seznamují s prostředím LMŠ a jejím nejbližším okolím. Seznamují se se společnými pravidly, učí se mezilidským vztahům i vztahu ke zvířatům, zahradě, přírodě.
- Související klíčové kompetence:
 - děti v běžných situacích komunikují bez zábran a ostychu s dětmi i dospělými,
 - děti chápou, že být komunikativní, vstřícní, iniciativní a aktivní je výhodou,
 - děti samostatně rozhodují o svých činnostech; umí si vytvořit svůj názor a vyjádřit jej (popř. s oporou dospělého),
 - děti se snaží řešit problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého,
 - děti se dokáží přiměřeně prosadit ve skupině, ale i podřídit, při společných činnostech se domlouvají a spolupracují; v běžných situacích uplatňují základní, společenské návyky a pravidla společenského styku, jsou schopné respektovat druhé, vyjednávat, přijímat a uzavírat kompromisy,
 - spoluvytvářejí pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumí jejich smyslu a chápou potřebu je zachovávat,

- děti se dokáží vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
 - děti se spolupodílí na společných rozhodnutích; přijímají vyjasněné a zdůvodněné povinnosti; dodržují dohodnutá a pochopená pravidla a přizpůsobují se jim,
 - děti chápou, že se mohou o tom, co udělají, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také nesou odpovědnost,
 - děti se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat,
 - projevují dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznají nevhodné chování; vnímají nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost,
 - mají základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat,
 - děti si uvědomují svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápou, že všichni lidé mají stejnou hodnotu,
 - děti mají smysl pro povinnost ve hře, práci i učení; k úkolům a povinnostem přistupují odpovědně; váží si práce i úsilí druhých,
 - chápou, že nespravedlnost, ubližování, ponižování, lhostejnost, agresivita a násilí se nevyláčí a že vzniklé konflikty je lépe řešit dohodou; dokáží se bránit projevům násilí jiného dítěte, ponižování a ubližování,
 - chápou, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomují si, že svou aktivitou a iniciativou mohou situaci ovlivnit,
 - děti si uvědomují, že za sebe i své jednání odpovídají a nesou důsledky,
 - odhadují rizika svých nápadů, jdou za svým záměrem, ale také dokáží měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem,
 - děti dokáží rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky.
- **Vzdělávací nabídka:**
 - kooperativní činnosti
 - dramatizace
 - diskuse a konverzace
 - psychomotorické hry a aktivity
 - výtvarné a rukodělné aktivity
 - literární, slovesné a hudební činnosti.
 - **Související témata:**
 - seznámení s dětmi, pedagogy/chůvami, školkou, lesem
 - seznámení s pravidly a jejich spoluvytváření
 - bezpečnost
 - staráme se o naše zvířata, o náš pozemek a zahradu
 - náš les
 - komunikace
 - kamarádi
 - společné vaření.

6.2.2 Svátky a slavnosti

- Děti poznávají kulturně historické kontexty každodenního života v naší společnosti. Tento integrovaný blok se v jednotlivých tematických celcích prolíná celým rokem, v závislosti na právě probíhajících tradicích a svátcích.
- **Související klíčové kompetence:**

- děti mají elementární poznatky o světě lidí a kultury; orientují se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žijí,
 - děti se zajímají o druhé i o to, co se kolem děje; jsou otevřené aktuálnímu dění,
 - děti průběžně rozšiřují svou slovní zásobu a aktivně ji používají k aktivnější komunikaci s okolím,
 - mají základní dětskou představu o tom, co je v souladu se základními lidskými hodnotami a normami i co je s nimi v rozporu, a snaží se podle toho chovat,
 - projevují dětským způsobem citlivost a ohleduplnost k druhým, pomoc slabším, rozpoznají nevhodné chování; vnímají nespravedlnost, ubližování, agresivitu a lhostejnost,
 - děti se dokáží vyjadřovat a sdělovat své prožitky, pocity a nálady různými prostředky (řečovými, výtvarnými, hudebními, dramatickými apod.),
 - děti uplatňují získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
 - děti ovládají řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřují své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reagují a vedou smysluplný dialog,
 - děti se domlouvají gesty i slovy, rozlišují některé symboly, rozumí jejich významu i funkci.
- **Vzdělávací nabídka:**
 - společné slavnosti,
 - výtvarné a rukodělné práce a aktivity vážící se k jednotlivým svátkům,
 - seznámení se s tradiční slovesností vážící se k lidovým svátkům,
 - práce s didaktickými materiály a pomůckami,
 - pracovní a řemeslné činnosti,
 - výlety, exkurze, tématické návštěvy u nás v LMSŠ.
 - **Související témata:**
 - sv. Václav (Legenda a práce s kvalitami jako jsou laskavost, pomoc a dobrota. Důraz na mezilidskou komunikaci. Akce pro veřejnost Svatováclavská slavnost - zážitková stezka lesem, kde děti plní úkoly a pomáhají skřítkům, zvířátkům a rostlinám. Věšení krmítek pro ptáčky, sběr plodů (bukvice, žaludy, šišky) na zimu pro zvěř. Ruční mletí zrna a pečení chleba, sklizeň, zpracování úrody).
 - dušičky, halloween (povídání o smrti, duši, tmavá část roku - orientace v časových a prostorových pojmech – dny v týdnu, měsíce v roce, části dne, obrácení se do sebe, zamyšlení se o odchodech v koloběhu života, návštěva místního hřbitova).
 - sv. Martin (legenda a posilování kompetencí vztahových, pomáhat si a být laskavý, pečení martinských rohlíčků).
 - advent a Vánoce (adventní spirála, Mikuláš – obrácení se do sebe, reflexe svého jednání, respekt k sobě i ostatním, čertovské tvoření, Advent – úvod do problematiky, čtení a vyprávění příběhů, zpívání koled a dramatizace, pečení perníčků, návštěva vánoční výstavy a vyzdobení centra města, práce s přírodními materiály – vlna – dárky. Pečení cukroví).
 - Vánoce – zpěv koled, výroba dárek pro zvířata (jablka, mrkve, řepa, plody), zdobení stromků pro zvířata v lese, vánoční příběh).
 - Tři králové (příběh Vánoc a tří králů, dárky a darování – tříkrálová sbírka (chudoba ve světě, multikulturní výchova), zpěv koledy a dramatizace).
 - hromnice,
 - masopust (tradiční pojetí Masopustu – pohřbívání basy, masky, písně, tance),
 - vítání jara a Velikonoc (význam Velikonoc a svátku jara, práce s domácími vejci – malování, barvení, zelené osivo - tvoření),

- čarodějnice,
- otevírání studánek,
- den matek,
- den dětí,
- den otců,
- svatojánská slavnost,
- společné vaření.

6.2.3 4 roční období

- Děti se seznamují s přírodními cykly v průběhu roku. Témata z tohoto integrovaného tematického celku jsou zařazována po celý školní rok v závislosti na aktuálně probíhajících změnách v přírodě. Děti každodenně pozorují proměny svého okolí a procesy v přírodě souvisejících se střídáním ročních období. V návaznosti na to se děti seznamují i s Životem v lese (rostlinami a zvířaty), environmentálními procesy a děním jak v bezprostředním okolí, tak ve světě.
- Související klíčové kompetence:
 - děti soustředěně pozorují, zkoumají, objevují, všímají si souvislostí, experimentují a užívají při tom jednoduchých pojmů, znaků a symbolů,
 - děti uplatňují získanou zkušenost v praktických situacích a v dalším učení,
 - děti se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvinou úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatují; při zadané práci dokončí, co započaly; dovedou postupovat podle instrukcí a pokynů, jsou schopny dobrat se výsledků,
 - děti kladou otázky a hledají na ně odpovědi, aktivně si všímají, co se kolem nich děje; chtějí porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí; poznávají, že se mohou mnohému naučit, radují se z toho, co samy dokázaly a zvládly,
 - děti mají elementární poznatky o světě přírody, který je obklopuje, o jeho rozmanitostech a proměnách; orientují se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žijí,
 - děti se domlouvají gesty i slovy, rozlišují některé symboly, rozumí jejich významu i funkci,
 - děti užívají při řešení myšlenkových i praktických problémů logických, matematických i empirických postupů; pochopí jednoduché algoritmy řešení různých úloh a situací a využívají je v dalších situacích,
 - děti se učí svoje činnosti a hry plánovat, organizovat, řídit a vyhodnocovat,
 - děti vědí, že není jedno, v jakém prostředí žijí, uvědomují si, že se svým chováním na něm podílí a že je mohou ovlivnit,
 - děti dbají na osobní zdraví a bezpečí své i druhých, děti se chovají odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné okolní prostředí (přírodní i společenské),
 - děti řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti; postupují cestou pokusu a omylu, zkouší, experimentují; spontánně vymýšlí nová řešení problémů a situací; hledají různé možnosti a varianty (mají vlastní originální nápady); využívají při tom dosavadní zkušenosti, fantazii a představivost,
 - děti se učí s chutí, pokud se jim dostává uznání a ocenění,
 - děti si všímají dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro ně pozitivní odezva na aktivní zájem,
 - děti řeší problémy, na které stačí; známé a opakující se situace se snaží řešit samostatně (na základě nápodoby či opakování), náročnější s oporou a pomocí dospělého,
 - děti rozlišují řešení, která jsou funkční (vedoucí k cíli), a řešení, která funkční nejsou; dokáží mezi nimi volit,

- chápou, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli, ale že jejich včasné a uvážlivé řešení je naopak výhodou; uvědomují si, že svou aktivitou a iniciativou mohou situaci ovlivnit,
- děti se nebojí chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu.
- **Vzdělávací nabídka:**
 - pokusy, experimenty, pozorování,
 - psychomotorické hry a aktivity,
 - výtvarné a rukodělné práce a aktivity váží se k jednotlivým ročním obdobím,
 - práce s didaktickými materiály a pomůckami,
 - pracovní a řemeslné činnosti,
 - výlety a exkurze,
 - sportovní hry a činnosti,
 - pokusy, experimenty, pozorování,
 - psychomotorické hry a aktivity.
- **Související témata:**
 - zahradničení,
 - péče o zvířata,
 - zvířata, stromy, rostliny,
 - čtyři roční období,
 - počasí,
 - živly,
 - společné vaření,
 - podzim v přírodě (co přináší, práce a hry s listím a větrem, sledování změn v lese, práce na zahradě – sklizeň dýní a úprava záhonů před zimou. Stavba hmyzího hotelu a úkryty pro ježky a hady. Příprava krmítek pro ptáčky. Společné vaření z úrody na ohni (společné vaření oběda s dětmi).
 - zima v přírodě (důraz na změny v krajině po příchodu zimy: mráz, jinovatka, sníh, led, sněhová vločka. Pokusy se skupenstvími vody – ledový obrázek. Chůze v korytu potoka po ledu. Stavba sněhuláků, iglů, sáňkování. Práce s vlnou – sněhuláci. Práce s živlem – oheň (pán i sluha).
 - jaro v přírodě (jaro už je tu, změny v přírodě, klíčení, pučení, procházka kolem potoka a uvědomění si změny živlu. Mláďata v přírodě – kdo se rodí, jak se zachovat při nalezení mláďete).
 - léto v přírodě (co děláme o prázdninách, cestování),
 - ekologická témata (týden Země, Uklidme Česko – společný úklid blízkého okolí, třídění odpadu).

6.2.4 Já ve světě lidí

- Děti se seznamují s okolním světem, ve kterém se pohybují, a to jejich malý svět (moje tělo, moje rodina, moje nejbližší okolí) a široké okolí (místo, kde žiji – město, stát, kontinent, planeta, vesmír, technika, doprava, sport). Téma je zařazováno průběžně po celý školní rok dle aktuálního dění a požadavků dětí.
- **Související klíčové kompetence:**
 - děti mají elementární poznatky o světě lidí a kultury; orientují se v řádu a dění v prostředí, ve kterém žijí,
 - děti si všímají dění i problémů v bezprostředním okolí; přirozenou motivací k řešení dalších problémů a situací je pro ně pozitivní odezva na aktivní zájem,

- děti se učí nejen spontánně, ale i vědomě, vyvinou úsilí, soustředí se na činnost a záměrně si zapamatují; při zadané práci dokončí, co započaly; dovedou postupovat podle instrukcí a pokynů, jsou schopny dobrat se výsledků,
- děti chápou, že se mohou o tom, co udělají, rozhodovat svobodně, ale že za svá rozhodnutí také odpovídají,
- děti dokáží rozpoznat a využívat vlastní silné stránky, poznávat svoje slabé stránky,
- děti ovládají řeč, hovoří ve vhodně formulovaných větách, samostatně vyjadřují své myšlenky, sdělení, otázky i odpovědi, rozumí slyšenému, slovně reagují a vedou smysluplný dialog,
- děti si zpřesňují početní představy, užívají číselných a matematických pojmů, vnímají elementární matematické souvislosti, dovedou využít informativní a komunikativní prostředky, se kterými se běžně setkávají,
- děti vědí, že se lidé dorozumívají i jinými jazyky a že je možno se jim učit, ovládají dovednosti předcházející čtení a psaní,
- napodobují modely prosociálního chování a mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí,
- děti se zajímají o druhé i o to, co se kolem děje; jsou otevřené aktuálnímu dění,
- chovají se při setkání s neznámými lidmi či v neznámých situacích obezřetně; nevhodné chování i komunikaci, která je mu nepřijemná, umí odmítnout,
- jsou schopny chápat, že lidé jsou různí a umí být tolerantní k jejich odlišnosti a jedinečnosti,
- děti si uvědomují svá práva i práva druhých, učí se je hájit a respektovat; chápou, že všichni lidé mají stejnou hodnotu,
- chápou, že zájem o to, co se kolem děje, činnost, pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost, nevšímavost, pohodlnost a nízká aktivita mají své nepříznivé důsledky,
- dbají na osobní zdraví a bezpečí své i druhých,
- odhadují své síly, učí se hodnotit svoje osobní pokroky i oceňovat výkony druhých.
- **Vzdělávací nabídka:**
 - výtvarné a rukodělné aktivity,
 - práce s didaktickými materiály a pomůckami,
 - pracovní a řemeslné činnosti,
 - výlety a exkurze,
 - pozorování,
 - psychomotorické hry a aktivity,
 - sportovní hry a činnosti.
- **Související témata:**
 - rodina (jak děti přicházejí na svět, stáří, příbuzenské vztahy),
 - lidské tělo,
 - zdraví,
 - povolání (zaměstnání svých rodičů, tradiční řemesla),
 - obchod a nakupování, peníze,
 - doprava,
 - technika,
 - sport,
 - IZS.

6.3 Metody a formy vzdělávání

- V průběhu edukačního procesu v LMŠ Žijem lesem uplatňuje široké spektrum vzdělávacích metod – od metod názorně demonstračních, ústních až po metody praktické. Děti se učí především tím, že si věci zkouší prakticky. Dále metody aktivizující (diskuse s dětmi, dramatizace a inscenační ztvárnění témat apod.). Velký důraz je kladen na prožitkové učení (spontaneita, objektivnost, komunikativnost, prostor pro aktivitu a tvořivost, konkrétnost, celostnost, smysluplnost). Situační učení je v prostředí naší školy naprosto nezbytné a přirozené. Les a jeho prostředí samo přináší témata, která děti zaujmou a je potřeba se jim věnovat.
- Z forem vzdělávání uplatňujeme v různé míře většinu možností – frontální, skupinová, kooperativní, individuální.
- Velký prostor dostává spontánní činnost dětí a volná hra.

6.4 Podmínky pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

- LMŠ Žijem lesem při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z § 16 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.
- Poskytování podpůrných opatření I. stupně se bude odehrávat na základě vytvoření plánu pedagogické podpory pracovníky LMŠ Žijem lesem. Podpůrná opatření II. - V. stupně budou realizována dle individuálního vzdělávacího plánu vypracovaného ve spolupráci s Pedagogicko-psychologickou poradnou a případně speciálně pedagogickým centrem.
- Přijetí dítěte s vyšším stupněm postižení do LMŠ Žijem lesem je vázáno na individuální pohovor s rodiči a důkladnou konzultaci všech aspektů pobytu dítěte v LMŠ – např. lesní mateřská škola je svojí podstatou omezena přijmout dítě s vyšším stupněm tělesného postižení z důvodu pohybu skupiny v členitém terénu v lese.

6.5 Podmínky pro vzdělávání dětí nadaných

- LMŠ Žijem lesem při vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami vychází z § 17 školského zákona a vyhlášky č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků nadaných. V rámci výchovně vzdělávacího procesu vytváříme podmínky stimulující individuální stupeň nadání těchto dětí a jejich podporu a rozvoj ve všech oblastech. Dětem, které projevují nadání, věnujeme zvýšenou pozornost – spolupráce s PPP. Dle aktuálních potřeb vytváříme plán pedagogické podpory, případně IVP na základě doporučení PPP.

6.6 Podmínky pro vzdělávání dětí od dvou do tří let

- LMŠ Žijem lesem navštěvují děti zpravidla až od 2,75let (dvouleté děti výjimečně s dovršením 3 let věku na podzim, kdy je společný proces všech dětí upřednostněn před dovršením 3 let věku. Zpravidla se jedná o mladší sourozence dětí navštěvující LMŠ). Je to dáno zejména charakterem školy (celodenní venkovní pobyt je pro mladší děti extrémně náročný) a její filozofie (do tří let věku se formuje až 90% naší osobnosti, jde tedy o naprosto klíčové období lidského života. V tomto období je absolutně nejdůležitější bezpečná vazba mezi mámou a dítětem a tato vazba se utváří zejména jejich vzájemným kontaktem, když jsou přirozeně spolu, malé dítě potřebuje ze všeho nejvíce být se svou mámou. Matka je v tomto směru pro dítě nikým a ničím nenahraditelná. Dlouhodobé odtržení dítěte od mámy je v tomto věku pro dítě nebezpečné a může ho trvale a nezvratně poškodit - podle PhDr. Marka Hermana).

7. Evaluační systém

7.1 Evaluace dětí

- Evaluace probíhá na základě průběžného pozorování dětí, jako podklad využíváme Záznamy o pozorování dítěte dle Bednářové. U dětí se vede osobní list dítěte. O dětech pedagogové hovoří každý měsíc na pedagogické radě. Závěry jsou v případě potřeby předávány rodičům formou osobního sdělení. Osobní kontakt rodiče a pedagoga je vítaný, prostor pro rozhovor je vyhrazen v konzultačních hodinách pedagoga.
- Metody:
 - pozorování
- Časový plán:
 - průběžně,
 - vyhodnocování - měsíčně na pedagogické radě,
 - min. 2krát ročně schůzka s rodiči (pedagog - rodič).
- Zodpovědná osoba:
 - hlavní pedagog
 - vedení školy.

7.2 Evaluace pedagogů

- Interní evaluace a autoevaluace pedagogů probíhá v LMŠ Žijem lesem každodenně v rámci zpětné vazby a dále především na pedagogických poradách 1x za měsíc, a na sebezvojové skupině pod vedením supervize 1* měsíčně.
- Jednou ročně probíhá evaluační pohovor s vedením školy. Vycházíme z Etického kodexu pedagoga lesní MŠ vypracovaného Asociací lesních mateřských škol na základě osobních pohovorů s pedagogy.
- Hospitace vedení školy slouží jako podklad k reflektivním dialogům s pedagogy.
- Metody:
 - sebereflexe,
 - reflektivní dialog mezi pedagogem a vedením školy (hlavním pedagogem),
 - skupinová supervize,
 - rozhovor,
 - hospitace.
- Časový plán:
 - denně,
 - měsíčně,
 - ročně.
- Zodpovědná osoba:
 - každý pedagog,
 - hlavní pedagog,
 - vedení školy.

7.2 Evaluace školy

- porady,
- hospitace z jiných škol,
- zpětná vazba od rodičů - komunitní kruh, ústní rozhovor, dotazníkové šetření,
- naplňování ŠVP.

8. Akce pro veřejnost

- Během roku pořádáme mnoho akcí pro veřejnost, rodičů s dětmi. Akce mají většinou charakter poznávací a naučný a je spojený se společným vařením a jídlem. Snažíme se tak i u rodičů a dětí, zprostředkovat cestu do přírody a budování vztahu k ní. Především pro děti z měst je velmi důležitý kontakt s přírodou, který jim v dnešním světě chybí.
- Pořádané akce:
 - Září – Svatováclavská slavnost –poslední sklizeň a zpracování úrody,
– Michalská slavnost – stezka odvahy při výpravě za drakem.
 - Prosinec – Mikulášská slavnost – dobrodružná stezka tmou za světlem anděla.
 - Vánoční setkání - společné zdobení stromků pro zvířátka v lese za doprovodu koled a lampionový průvod, spojeno se svátkem sv. Lucie, prodej perníčků pečených s dětmi – výtěžek je věnován vybrané místní charitativní organizaci (např. Rolnička, psí útulek, kočičí útulek).
 - Duben – Uklid'me Česko – společný úklid širokého okolí, především lesů.
 - Březen/duben - Jarní slavnost: na stezce malého zahradníka se děti zábavnou formou seznamují s funkcí kompostu a Žížal, pomohou upravit záhon a zasadí si semínko, o které se pak budou doma starat.
 - Červen – Den dětí – zážitková stezka v lese plná her a zábavy s cílem dostat děti do lesa a zamilovat si jej.
 - Letní slavnost – slavnostní ukončení školního roku spojené s rozloučením s předškoláky, pro veřejnost je připravena lesní pohádková/úkolová hra.

9. Závěrečné informace

- Kontrolu provádění ustanovení této směrnice provádí ředitelka.
- Směrnice nabývá účinnosti 1.9.2022 a vydává se na dobu neurčitou.
- Zaměstnanci svým podpisem stvrzují, že byli se směrnicí seznámeni.

V Táboře dne 29.8.2022

Jana Navrátilová
Ředitelka

Zaměstnanci: